

Dwang in de zorg - ministerie van VWS

[Aanvraag van een rechterlijke machtiging](#)

De officier van justitie kan een rechterlijke machtiging (rm)-procedure op verzoek van een arts of directbetrokkene starten. Daarbij is altijd een geneeskundige verklaring nodig van een arts. De officier van justitie maakt een eigen afweging of hij wel of geen procedure start en het verzoek doorstuurt naar de rechter. De rechter beslist over de rm.

Verzoek

De officier van justitie kan de procedure voor een rm starten. In de wet staat welke betrokkenen hem kunnen vragen om dit te doen: ouders, echtgenoot, broers, zussen, opa, oma, kinderen, voogd, curator of mentor. De officier kan ook zelf een procedure starten. In de praktijk is het vaak de behandelaar of de geneesheer-directeur die de officier vraagt om een procedure te starten.

De officier van justitie is niet verplicht om een procedure te starten. Hij maakt een eigen afweging of hij wel of geen procedure start.

Geneeskundige verklaring

Om de procedure te starten is een [geneeskundige verklaring](#) nodig. Deze verklaring moet recent genoeg zijn om informatie te geven over de huidige situatie. De verklaring mag daarom niet veel ouder zijn dan een paar dagen. Verder moet de verklaring gemaakt worden door een onafhankelijke psychiater, AVG-arts (arts voor verstandelijk gehandicapten), specialist ouderengeneeskunde of de geneesheer-directeur van een instelling met Bopz-erkenning. Deze arts onderzoekt de cliënt en beantwoordt de volgende vragen:

- Is er sprake van gevaar?
- Wordt het gevaar veroorzaakt door een stoornis van de geestesvermogens?
- Is een opname in een ziekenhuis de enige manier om het gevaar af te wenden?

De arts stelt de [geneeskundige verklaring](#) op als hij deze vragen met JA beantwoordt en als hij ziet dat de cliënt geen opname wil. Hij stuurt de verklaring naar de officier van justitie.

Officier van justitie

De officier van justitie bekijkt het verzoek en de geneeskundige verklaring. Als hij een opname ook nodig vindt, stuurt hij de papieren naar de rechter. Hij is niet verplicht om het verzoek door te sturen.

Rechter

De rechter komt met de cliënt praten. Hij beantwoordt daarbij dezelfde vragen als de psychiater. De cliënt krijgt een advocaat toegewezen. De rechter kan ook met mensen in de omgeving van de cliënt praten, zoals familieleden.

De rechter beslist of een rm nodig is. Zo ja, dan volgt [opname in de instelling](#).